

13.oktober 2020

EM2020/71

Forslag til forespørgselsdebat om, hvorledes der bør følges op på Revisionsudvalgetsskarpe kritik i udvalgets beretning af 7. september 2020.

(Inatsisartunut ilaasortat Inuit Ataqatigiit, Parti Naleraq, Atassut, Suleqatigiisitsisut)

Alle er vidende om at fortsættelsen af gårsdagens debat ilaatigut qulequtaq qimangaatsiartaaqalugu oqallinneq pisoq.

Det er sagen omkring Revisionsudvalgets rapport vedrørende Naalakkersuisut formandens habilitet omkring kvoteforhøjelser til hellefisk vi debatterer. I rapporten nævnes Kammeradvokatens konklusion, at Naalakkersuisuts formand ikke var inhabil i sagen om kvoteforhøjelser, hvilket alle medlemmerne fra Revisionsudvalget med medlemmer fra Siumut, Inuit Ataqatigiit, Demokraatit, Parti Naleraq og Nunatta Qitornai tog til efterretning, og et enigt udvalg påpegede at der på nogen måde ikke var gjort noget ulovligt.

Revisionsudvalget arbejder ud fra de retningslinjer og kompetencer der gives for udvalg under Inatsisartut, det kan alle og enhver se.

Revisionsudvalget skal naturligvis udarbejde en rapport baseret på de retningslinjer der gives fra Inatsisartut.

I kapitel 1 §1 i Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut står følgende:

”§ 1. Grønlands Selvstyre har den lovgivende og udøvende magt inden for overtagne sagsområder. Domstole, der bliver oprettet af selvstyret, har den dømmende magt i Grønland inden for samtlige sagsområder. I overensstemmelse hermed er den lovgivende magt hos Inatsisartut, den udøvende magt hos Naalakkersuisut og den dømmende magt hos domstolene.”

Når vi forsøger at fremstå som dommere overfor den udøvende magt skal vi huske på at vi netop ikke er den dømmende magt. Når det så er sagt, har vi ret til at kritisere og påpege at vi har en anden opfattelse, men vi skal ikke gå efter individer.

I forretningsordenen for Inatsisartut står der i kap. 4 § 13, at der ikke må refereres offentligt fra forhandlinger ført i et udvalg. I stk. 2 står der (og jeg citerer): ”Et udvalg kan dog beslutte, at meddelelser i et nærmere bestemt omfang kan tilgå offentligheden.”

Det er netop baseret på denne forretningsorden at Revisionsudvalget, som jeg selv også er medlem af, besluttede at nævne Naalakkersuisut's formands spørgsmål om habilitet omkring tildeling af hel-lefiskekvoter i en rapport. Denne beslutning blev bakket op af samtlige medlemmer og udvalget var enige derom.

Vi ved alle at der ifølge forretningsordenen for Inatsisartut i kap. 4 § 18, Stk. 3 står: "Beretninger efter stk. 1 og 2 kommer ikke til forhandling i Inatsisartutsalen." Derved kan vi ikke debattere særskilt om rapporten. Man kan heller ikke skændes om et godkendt debatoplæg fra Formandskabet.

Formålet med Revisionsudvalget's rapport er åbent at orientere både befolkningen og Inatsisartut medlemmer omkring arbejdet. Formålet med en åben rapport er at sagen er vedkommende for både befolkningen og for Inatsisartut medlemmer, sagens proces og de vurderinger der er taget ifølge forretningsordenen for Inatsisartut kap. 4, § 14 stk. 3. Et sådant åbent ønske om en åben orientering blev godt modtaget af samtlige partier.

Revisionsudvalget er et udvalg som er andelede stillet i forhold til andre udvalg. Forskellen ligger i at udvalgsarbejdet foregår så vidt muligt upolitisk og uden skelen til partifarve, og at de under deres arbejde omkring Naalakkersuisut's arbejde, samt omkring økonomiske spørgsmål, har udstrakt tavshedspligt, med separat bestemmelse omkring videreformidling af sager. Revisionsudvalget har bemyndigelse til at undersøge bestemte sager til bunds, men følger derudover de samme rammer for tilvejebringelse af informationer som andre udvalg. Netop af denne grund synes vi det er nødvendigt at der under lov om Naalakkersuisut og Inatsisartut burde foretages en stramning i kravene om at forhindre adgang til indhentning af oplysninger i sager fra Naalakkersuisut. Det er vigtigt for Revisionsudvalget at få fuld adgang til oplysninger om Naalakkersuisut's forvaltning og arbejde under sit pligtige tilsynsarbejde. Selvom man ikke tager udgangspunkt i den konkrete sag om Naalakkersuisut's formand, skal fokus rettes til alle Naalakkersuisut og alle departementer. Når man opnår dette, kan vi som Inatsisartut medlemmer ændre Forretningsordenen for Inatsisartut sammenskrevet januar 2020 kap. 4 §14, stk 3, hvor der kan stå, at man ikke kan lægge grænser for adgang til oplysninger overfor Revisionsudvalget under udførelsen af dennes arbejde.

Så klart et krav fremfører vi her overfor et problem som førhen har været en større hindring for Revisionsudvalgets videre arbejde.

Vi mener at man burde revidere i kravet om tilgang til oplysninger i Revisionsudvalgets arbejde som har med sager at gøre, men se bort fra personforfølgelse, således at for fremtiden undgår mistænkeliggørelse, unddragelser og andet.

Partiernes tema under debatten er: "Forslag til forespørgselsdebat om, hvorledes der bør følges op på Revisionsudvalgets skarpe kritik i udvalgets beretning".

Ifølge min forståelse afveg man stærkt fra emnet og formålet under forespørgselsdebatten. Man burde snarere have omformuleret overskriften til at være en forespørgselsdebat om hvordan man kan forsøge på vælte personer. Jeg kan ikke udtale mig videre om den stærke kritik og den måde man omtalte enkeltpersoner, der ikke kunne komme op på talerstolen, ved direkte navns nævnelse. Men jeg skal gøre opmærksom på, at det første krav for at være en parlamentariker er kunsten at respektere andre partiers og andre personers holdninger. Det betyder ikke at man har ret til at bruge ukvemsord om andre, når man ikke er enig i vedkommendes holdninger. Taburetklæbere, lyssky arbejdere, meningsløse forhold, løgne, forsøg på at vælte andre... det var disse ord jeg hørte. Jeg respekterer personligt arbejdet i Inatsisartut's sal. Inatsisartut's talerstol, landets fornemste talerstol betragter jeg som et sted hvor der skal udføres et respektfuldt arbejde for samfundet. Det er ikke et sted hvor man nedværdiger og forfølger andre.

Jeg respekterer fuld ud de demokratiske principper, og at det er flertallet der råder i Inatsisartut. Det er de grundprincipper vi står under som lovgivere. Det er som om at man ikke længere respekterer flertallet og det at have en mening der er anderledes i forhold til andre.

Jeg skal ikke sige noget om Partii Naleraq og Inuit Ataatigiit, som var med til at formulere forslaget til forespørgselsdebatten og som arbejdede med os i Revisionsudvalget, men som har fået en anden mening her i salen. De har ret til at skifte mening, de har ret til at ændre holdning.

Jeg kan kun henvise til de mange forskellige meninger og skænderier der er foregået over de sidste dage. Man lad dem selv om det. Det er deres eget ansvar.

Når man hører debatten, specielt fra de der har foreslået debatten og stået for Revisionsudvalgets rapport, så har de ikke nævnt et ord om hvordan man kan styrke Inatsisartut's procedurer i forhold til Revisionsudvalget. Alle medlemmer i Revisionsudvalget var enige, men man kom ikke dybere ind på anbefalingerne. Dette ærgrer mig lidt, men det er ok. Vi er forskellige allesammen. Vi fra Nunatta Qitornai fastholder vores holdninger som vi fremlagde dem under vores arbejde i Revisionsudvalget og som var grundlaget i rapportens udgivelse, vi har ikke skiftet bane midtvejs, men har fastholdt vore holdninger, og de udgør stadig baggrunden for vort videre arbejde i rapporten.

Vi fastholder vor skarpe kritik af Naalakkersuisut's formand som det er udtrykt i Revisionsudvalgets rapport. Vi giver ham en næse, en stor næse. Men vi foreslår samtidigt hvordan vi kan styrke arbejdet i Inatsisartut.

Nunatta Qitornai

Inatsisartuni

Man efterlyser konsekvens i forespørgselsdebatten. Som en løsning på langt sigt foreslår vi, at man burde revidere Forretningsordenen for Inatsisartut kap. 4, § 14 stk. 3, og at man burde foreslå dette gennem forretningsordenen for Inatsisartut og gennem relevante udvalg og fremstilles formandskabet.

Vi anser dette for den korrekte forretningsgang, og at det er den korrekte fremgangsmåde i forhold til Revisionsudvalgets rapport.